

ցախազուլ են այդ նիւթերը, որոնց նախկինը իր կողմից նազորդու է գնումը: Ամբողջ արկղիկի ծանրութիւնը միջ ֆունտ է:

Ան այն գոմարային մեքենան, որ շարագործները պատրաստել էին կայսրի դէմ, որով կարողացան իրանց գոմարային նպատակը իրագործել:

Գաս. կազարեան

ՆԱՄԱԿ ԲԱՆՈՒԹԻՆ

Մարտի 9-ին

Վարդապետ իմ ուսումնարանի աշակերտներէջ, աշակերտութիւններէջ և մի քանի բարեւեր արկիւններէջ 63 բարձր, խնամարար խնդրում եմ ձեզանից նայելու այս փոքր վանայ նրանցանցին և նուիրատուները ազգանունները ապագայէ մեր (Մշակ) լրագրում:

- Աշակերտք. Թաղեանց 5 բ., Գասաւական Մարգարեանց 1 բ., Արշակ ինչորեանց 1 բ., Ենտան Ղևնդեանց 1 բ., Լամարում Ղևնդեանց 1 բ., Միքայէլ Ղևնդեանց 1 բ., Աւարան Լազարեանց 1 բ., Սեդրակ Լազարեանց 1 բ., Գալուստ Խաչատուրեանց 1 բ., Յովհաննէս Եմիզա 1 բ., Աղէքսանդր Մայիլեանց 1 բ., Աղայ Մայիլեանց 1 բ., Զարարիկ Սարգսեանց 1 բ., Աւետեանց Սեդրակ 1 բ., Աւետեանց Գրիգոր 1 բ., Միքայէլ Քեղարեանց 1 բ., Վարան Գալանթարեանց 50 կ., Պարոս Սարգսեանց 50 կ., Խաւան Թաւառեանց 50 կ., Սիւսակ Մարտիրոսեանց 50 կ., Աղէքսանդր Միքայէլեանց 50 կ., Գրիգոր Վարդանեանց 50 կ., Գրիգոր Գուրգենեանց 50 կ., Գրիգոր Միքայէլեանց 40 կ., Միքայէլ Ղևնդեանց 45 կ., Անդրեաս Թաւառեանց 40 կ., Աշակերտութիւն. Մարիամ Մազաթեանց 3 բ., Մարիամ Ծաղկազանեանց 2 բ., Մարգարիտ Գիլգարեանց 2 բ., Աննա Մելիքեանց 2 բ., Սոփիայ Սամառեանց 1 բ., Սոփիայ Ղուլաբեանց 1 բ., Թագուհի Մարգարեանց 1 բ., Եւանջիկայ Ղազարեանց 1 բ., Զարմարիթ Եւանջիկայեանց 1 բ., Վարդուհի Բուզադեանց 1 բ., Թագուհի Տէր-Ղազարեանց 1 բ., Աղայարկ խնայարեանց 1 բ., Զարմարիթ Ղազարեանց 1 բ., Սոփիայ Մայիլեանց 1 բ., Մարիամ Բաղդասարեանց 1 բ., Աննա Ծանաղարեանց 1 բ., Լեզիկ Կրասիկեանց 1 բ., Աղայարկ խնայարեանց 1 բ., Լեզիկ Մարտիրոսեանց 50 կ., Զարուգա Աղանայեանց 50 կ., Սոփիայ Կրասիկեանց 50 կ., Աղայարկ խնայարեանց 50 կ., Եանուարեանց Ուրաննա 40 կ., Մարիամ Տէր-Յանգեանց 40 կ., Սոփիայ Վարդանեանց 40 կ., Բուստիան Գարգալեանց 40 կ., Աննա Ծանաղարեանց 30 կ., Ղազարեանց Եկատերին 30 կ., Յանգեանց Թագուհի 20 կ., Ալեան Բարսեղեանց 20 կ., Գայիան Գալուստ

եանց 20 կ., Աղայարկ Տէր-Յովհաննիսեանց 20 կ., Տիկնայք. Զաւարդ Մարտիրոսեանց 1 բ., Աղայ Ծաղկազանեանց 2 բ., Զարուգա Մարգարեանց 1 բ., Թագուհի Տէր-Ղազարեանց 1 բ., Վարդանուշ Ղուլաբեանց 50 կ., Սամառ կոտանդեանց 50 կ., Նունէլ Գալանթարեանց 3 բ., 25 կ., Կարգիկ Միքայէլեանց 50 կ., գուժարեանց 63 բարձր: Ծանաղարեանցար եւ եւմ վճարում:

Վարդուհի Գալանթարեան ուսումնարանի Նունէլ Գալանթարեանց

ՆԱԲԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրտսի, մարտի 15-ին, նախագահ Թագուհի կայսրի թագուհի օրը, թիֆլիսի վանքի մայր եկեղեցու նայոց ամբողջ նախարան զատի ներկայութեան նախարար կերպով «Կատար» վեցու նախագահ կայսր Աղէքսանդր Նիկոլայեանի նախնադատը: Արկիւններ և նրա բանք լին էին թիֆլիսի նայ նախարանութեան թագուհիեանք: Գատարագիրը սրբազան Աղայարկեանց էր, որը նախագահ կայսրի ծանուան արկիւնով մէկ սրտաշար քարոզ ասեց, որ մեծ ապաւորութիւն գործեց նախարանները դրա: Աղայ Ժամը մէկի կէսին եկան եկեղեցի փոխարայի պնական իշխան Մելիքով, զիտուր կառավարութեան մեծար զենեղ Սարգսեանցի, թիֆլիսի ու նախնադատը և այլ բազմաթիւ մեծարներ և զենեղներ: Գատարագը շարունակեց մինչև ժամը երկուսի կէսը:

Բժիշկ Միքիմանեանց խնդրում է մեզ ուղղել նետեան ապագրական սխալը: (Մշակ) № 35 մէջ ապագր է եղել կարակաշա, իսկ պետք է լինի կ ա թ ա կ ա թ ա որ սեղի անուն է և երկու թուրքերն ըստից է բազմացած և նշանակում է (սե գաշ): Կարակաշա Սարգիմաիցի մատուցողն է 25 վերստ նետարութիւն ունի և կուրանեան նեմեղազոր զեղի շտաբն է, որոնց պատիւ ունեմ եւ կատարել նայն զեղի զիտուր թիֆլիսի պաշտոնը):

Մեզ գրում են ԱԼԼԻՔՍԱՆԴՐՈՒՅՆ, մարտի 11-ից, որ այդ քաղաքում առաջին պիտուրի միջնակների գնեղը նետեաններ են: Ալեիսի պուղը արժէ 1 բարձր, իւրի ֆունտը 40 կողկ, ուրտի մի ֆունտը 10 կողկ, սուտի մի ֆունտը 8 կող., ձախ ֆունտը 2 կող., ամուխի պուղը 1 բարձր:

«ՀՈՅՈՇԻ» լրագիրը նազորում է որ մարտի 1-ին եղեանագործութեանց յետոյ ասելի քան 50 անկնք կաշնաւորում են Ս. Պետերբուրգում կաշնաւորումներից 30 նոյր կրկին ազատութիւն ստացան:

«ՄՈՏԵ. ԵՒԼ.» լրագիրը լսել է որ Ս. Պետերբուրգի պոլիցիան կատարելագոյն կը վերանորոգվի. որովհետեւ մարտի 1-ի եղեանագործութեանց ցոյց է առել, որ նրա կազմակերպութեանը պակասաւոր է:

«ՄՈՏԵ. ԵՒԼ.» լրագիրը մի երկար առաջարկող յարուածում խնդրում է Թագուհի կայսրին զայ Մասիկա և այդ քաղաքում բնակելու: Թագուհի Ս. Պետերբուրգ, որ կատարել լրագրի կարծիքով արեւմտեան յեզախիտութեան բուն է, այն ինչ Մասիկա կատարելագոյն առաւոյց քաղաք է:

Լրագիրները լսել են որ արտաքին գործերի մինիստր և կանցլէր Գորչակովի սեղ կը նշանակվի Մասիկայի զենեղա-նախնադատ Գուրգուրով, մինիստր Աղլիբեկովի սեղ կոտն Սրբով, Լորիս-Մելիքովի մեծ է ներքին գործերի մինիստր, ազգային լուսաւորութեան մինիստրի պաշտոնի դրա նշանակում է Պարչեզոնցով, արդարութեան մինիստր սենատոր Պարչեզով, պատերազմական Սրբուլով, ֆինանսների Բուժեղ:

«ՍԵՏԵՐ. ԳԱՅԵՏԱ» լրագրի խաւերին նայելով կայսերական թատրոնները փակած կը լինեն վեց ամիս, իսկ մատուար թատրոններն, ինչպէս լսում է, թոյլ կը արվի ներկայացումներ առ թագուհու մահուան օրից վեց շաբաթ յետոյ:

Թագուհուսպան Բիսակովի և նրա ընկերների դրա զատաստանը նշանակված է մարտի 20-ին:

Ս. Պետերբուրգից լրագիրները նազորում են որ Ս. Պետերբուրգում և այդ քաղաքի երկաթուղիների կայարաններում բազմաթիւ տարակուսանքներ են պատահում: Կաշնաւորում են բոլորովին անմեղ անկնք, որոնց դրա այն պատճառով կակցած է ընկնում, որ նրանք ճանապարհ են ընկնում Ս. Պետերբուրգից:

«ՀՈՅՈՇԻ» լրագիրը նազորում է որ նորեւրում կաշնաւորում է Ալեկսին անուանված մէկը, որ եղել է նախկին III-րդ բաժանման մէջ քարտուղարի օգնական: Նա կաշնաւորում է յեզախիտական կուսակցի սանք: Ալեկսին փազուց է որ մասնակցում էր յեզախիտական բոլոր շարժումներին և զեա III-րդ բաժանման մէջ ծառայելով մասնակցի էր այլ և այլ զաւաղութիւններին կայսրի կեանքի դէմ:

Ան լուր որ իր թէ երկրորդ ասուրը կայսրի դէմ, որի նայթեան զո՛ր զնայ նախագահ կայսրը, զեղ էր Տիւտով անուանված փոխարանական քաղաքական յանցարար, սուտ է: Տիւտով զեա արտաքին մէջ է Ալիքիում և

այս օրերս այնտեղից նախկին Կատարական «ԴՈՅՈՇ» լրագրում, որոնց յայտնում է թէ զեա Ալիքիումն է և թէ ինքն ու իր ընտանիքը միշտ նաւատարիմ են եղել կայսերական ընտանիքին:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՆ

ԻՏԱԼԻԱ

Նորերումս իտալական թագուհու իր ընտանիքով մի ճանապարհորդութիւն կատարեց Միցիլիա կղզու վրա, որի վրա գտնված բոլորը քաղաքները, զիւղերը և համայնքները ոգևորութեամբ ընդունեցին թագուհուական ընտանիքին: Այդ հանգամանքը առիթ առեց իտալական պատգամարներին ժողովի հանրապետական անգամ կախաւորութիւն հետեւեալ հարց առաջարկել կառավարութեանը: Կախաւորութի կարծիքով թագուհուի ճանապարհորդութիւնը իր ընտանիքի հետ չափազանց թանկ նստեց Միցիլիայի համայնքներին: Կղզու վրա գտնված քաղաքները և զիւղերը ապարդիւն ծախսեր են արել, որ փառ ազդեցութիւն կունենայ նրանց թիւզմանի վրա և կը խանդարէ մուտքի և ծախսի հաւասարակշռութիւնը: Այդ հիման վրա կախաւորութեանը հարկաւոր է համարում հարցնել կառավարութեանը՝ արդեօք նա օգուտ քաղեց իր օրինաւոր իրաւունքից և ընդգիմաղքեց սրտաքոյ կարգի ծախսերին, որոնք բարձր են Միցիլիայի կարողութեանց: Հաշուով համայնքների և զաւասանական փարութիւնների ծախսերը թագուհուի ընդունելութեան համար, կախաւորութի ասաց, որ երկիրը պարտքեր պետք է վերցնել, որոնց պատճառով աւելորդ հարկեր կը զնվեն ժողովարդի վրա և այդպիսով կը թանգանան անհրաժեշտ միջոցների գնեղը:

Կառավարութեան անդամներից մէկը ասաց, որ առհասարակ թագուհուների ճանապարհորդութիւնները շատ օգուտեա են և որ յիշեալ օրերից օգուտ է քաղել միայն հանգուցեալ կախուրը 1858 թուականին, բայց նրա հրամանը անուշաղիւ է թողված: 2Ը նայելով այդ իրողութեանը այն ժամանակվայ պատգամարներին ժողովը ոչինչ հարց չառաջարկեց կառավարութեանը:

զուց անելով:—Ալեկի սաղը քարը կը ծակ (նրա խաւքը պատու իշխանուհու մասին էր): անցեալ տարի ուր կտարվի ու այստեղ չը քար. մասը բարձր, սեւաւ երկու ասանից աւելի ճարտ բարկուր ման էին զայն: Եփու մէ, սասց, այդ ինչ սիրուն ճարտեր են): նրանից յետոյ խեղճ ճարտը մինը միւսի հետից սկսեցին սասակել:

Այդ միջոցին մեծ պարտի մարդիկ ներս մըսան, իրանց նա ընկելով Կաթին: Պատանին նախարան կերպով առաջ եկան, և զուտ սասով, կանգնեց փայտեայ վանդակապատի առջև, որ բաժանում էր բանք օրոնից:

—Աստուած է վիայ լուս ապայ է երեւում, խաւք Արշիլը, ոտքից ցրուի նայելով պատանուն:

—Հնչ է... սասց կեանք, այնպիսի մի արհամարհական եղանակով կարծես, նայը լուս լինել կարող չէր: Նրա սիրտը ծակում էր այն նախանը, թէ ինչու այդ «այդ» կարողացաւ ապասել Թամարին, իսկ ինքը ոչինչով չը կարողացաւ օգնել նրան:

—Հայ է, բայց զուտ ապայ է, պատասխանեց սիրուին, որին զիւր չեկու կեանք նկատարութիւնը:

—Հայ է կայ, նայ է կայ. ամեն նայ իս մէկ չէ, պատասխանեցին Զարարա ու Ալէքսի թաւաղի օրդները: Նրանք միշտ միասին էին խոսում:

Իր խորհրդակցանքի յիշեալ նկատարութիւններից մեծ պարտը արդէն բաւական նպատակաւոր զազախոր կողմից Կաթի վերադարձութեանը, և զառնարով նրան, սասց:

—Իս մանից ապասեցիք Թամարին, Կաթի, սաս, ինչ ես ցանկանում, որ ես սամ զեղ քաղաքիս փոխարին:

—Ես մեր ողբութիւնն եմ ցանկանում, մեծ պարտն, պատասխանեց պատանին սիրենցու համարակութեամբ:— Ես ինչ այստեղով ես բախտաւոր եմ նախարան, որ կարողացայ մի փոքրիկ ծառայութիւն անել իմ սիրուին:

Մեծ պարտի բոլոր խորհրդակցանքները զարմացած միմեանց երեսին նայեցին: Պատանու համառ, խելացի պատասխանը բոլորին նայն թուեցաւ, բայց կեանքից, Նրանք չէին կարող երեսակայել, որ մի նայ, որ մի նովի ընդունակ լինել այսպէս խոսելու:

—Պատանիք, որդի, ինչ որ ցանկանում ես, ես կը սամ զեղ, կրկնեց մեծ պարտը:

Պատանին խելոյ չը պատասխանեց, Նա մատուցում էր չորեկ իր սիրուի առջև, նրա սանքը համարել և յայտնել նրան, թէ ինքը սիրում է Թամարին և Թամարն էլ սիրում է իրան: Թէ աշխարհի բոլոր փառքը, բոլոր նարտութիւնը իր աչքում արժէք չունեն, միայն թէ Թամարը իր կինը լինէր: Բայց նա այդ չը խեղքեց, նա իրան զեա այնքան անարժան էր նախարան, որ Թամարի մասին մասնին անգամ թուում էր նրան չափազանց անհամաձայնութիւն:

—Մեծերի կանքը սուր է, պատասխանեց պատանին, երբ մեծ պարտը միասնեղ զարնու նրան:— Ինչ որ նորեկու լինի իմ սէրը, ես զո՛ւ կը լինեմ և ազգից նրա թանգուցին կեանքի համար:

—Աստուած է վիայ, այդ ապան լուս ապայ է,

չարնեալ խաւք Արշիլը:— Կրկար նայո ու փորձ պետք չէ, Կաթիք թաւաղութեան արժան է, անկարգեց նա:

—Արման է, կրկնեց սիրուին, հաստատելով Արշիլի խոսքը:— Պատանու է, օտարական է, այստեղ ոչ որ չունի, ես նրան կը վեր անեմ մեր սանք, որպէս իմ օրու ընկեր և նրա զաւախարակ:—Տեսնում էր, ինչ խելացի ապայ է այստեղ խելք մեր փորձապիտաններն էլ չունեն:

Պատանին նովի օգնականից յանկարճ զարնու մեծ պարտի ծառայել ընկեր և զատարակ, մի քանի խելացի պատասխանների պատճառով, որ նա զուտ էր ընկել Տաթիլի վանքից: Նրա ուրախութեանը չափ չը կար, թէ նա զգուշութեանը թաղքեց: Այ թաւաղութիւնը և ոչ էլ ծառայել նա ընկերակցութիւնը չէին նրապարում նրան: Նա ուրախ էր այն անտարակի բախտով, որ պիտի ընդունվի մի սան մէջ, ուր բնակվում էր և Թամարը:

Պատանու ուրախութիւնը նկատեց միայն Թամարի խորթ մայրը, որին յայտնի էին Կաթի սիրային յարաբերութիւնները օրորդի նետ: Եւ նա, որ մինչև այն բողն լուս էր, արդարացեց սիրուհու ցանկութիւնը, ասելով:

—Այդ լուս կը լինի, շատ լուս կը լինի, եթէ այս ապային կընդունէք մեր սան մէջ, Ես էլ իմանում եմ, որ Կաթիք շատ խելացի ապայ է, նա մինչև անգամ զիւր կարգու էլ իմանում է, վրացու կինը իր խելով միշտ բարձր է ազանարդից, այդ իսկ պատճառով կեանքի վերջը խելոյ իրագործեցաւ: Մեծ պարտը հրամայեց ամեն պատանու նազուստը փոխել

և իր նախընտանից նրան լուս խաւքներ ընտայել: Յետոյ նա հրամայեց զիւր Կաթի թաւաղութեան նրապատակը, որպէս զի, իրեն պնուակցի, նա արժանաւորութիւն սաստայ մտնել իր գրանիկների կարգը և ընդունված լինել պաշտատու:

Բայց ինչ սաստայական խորանակութիւն էր, որ զրոյեց Թամարի խորթ մայրը նախանշվել սիրուհու նետ,— այդ մեքը կը անենեց յետոյ, իսկ Կաթի նրապատակը զիւրու համար զեա բաւական զոտարութիւններ կային: Ամստեղ, զիւրանասան մէջ նստած խորհրդակցանքից և ոչ մէկը զրաւու էր: Մեծ պարտի քառապարտ, նրա միակ զրաղիրը՝ Կարթիկ սոր կաւաղը այնտեղ չէր, իսկ Զարթիկն ցանկը նայնպէս նետ քան չէր: Մարդ ուղարկեցին նրան օրանելու:

Կարթիկն զտան մի զիւրապու խորթիւմ, զիւրու լիտան կշտին զրան, նստել էր:

—Կը զրեմ, ցուց ասանեմ, կը զրեմ, սամով է նա սան սիրուրը,— մի այնպիսի զիւր կը զրեմ, որ եթէ քարի վրա զնեա, քարը կը ծակի: Կարթիկի հրաւայի զիւրը, որ պիտի բարձր ծակել, շարժեց սան սիրուի ուրախութիւնը, որը նարախալութեանը զարնու զիւր սոր կաւաղը, ասելով:

—Կրկը, ցուց ասանեմ, կրնա մէկ շաբաթից սակ զոտամի նման է, զիտուր խելք չի մատնել:

—Ո՛րտեղից խելք մնայ, գուցե պատկած չի անգը ցնցորդների սակից,— մտնում եմ, մտնում...

Քեպեա խաղախան պարզմանի մէջ հանրապետական կուսակցութիւնը բաւական մեծ է, բայց կապալտտտի հարցը ոչ ոք չը պաշտպանեց և պարզամտոր անցաւ հերթական հարցերի քննութեանը:

ԹԻԻԲԵՐԻՒՄ

Եւրոպական զեպայանների բանակցութիւնների մասին թիւրքաց հաստատարմանը չես յաւանական խնդրի վերաբերութեամբ Կ. Պոլսից „Times“ լրագրին գրում են հետևեալը մարտի 11-ից: Եսա բան անդիւր է առիտ կարծելու, որ թիւրքաց հաստատարմանը բնզունեցին զեպայանների պահանջը, որ բանակցութիւնների սկսելուց առաջ Բ. Գուսը յայտնէ, թէ բայցի հոկտեմբերի 3-ի շրջաբերականի մէջ յայտնածներից, կի զբան զիջումներ մտադիր է անել յօգուտ Յունաստանի: Հաւանական է, որ նոր սահմանների նախագիծը զեպայանների խորհուրդը կը քննէ մարտի 13-ի նիստի ժամանակ: Եստեբը երկիւզ կին կրում, որ Բ. Գուսը չի դուրս գայ հոկտեմբերի շրջաբերականի սահմաններից և կը պահանջէ պետութիւններից ցոյց տայ զիջումների ամենագոյնը չափը, որով նրանք կը բուսականանան: Այն հանգամանքը, որ Բ. Գուսը չիբարդեց իր այդ գիտատարութիւնը, որի հետևանքը բանակցութիւնների անաջողութիւնը կը լինէր, ապացուցում է թիւրքաց կառավարութեան պատաստականութիւնը առանց պատերազմի համաձայնութիւն կայացնելու մասին:

Վիեննայից նոյն լրագրին հաղորդում են, զեպայանների երկրորդ խորհուրդը հաստատեց առաջին խորհուրդի գործած լուստպարութիւնը, որովհետև Բ. Գուսը ցոյց տուց իր խաղաղասիրական նպատակները: Բանակցութիւնների աջողութիւնը հասանական է գտնում, թէպէտ նրանք զազանի են պահում: Այնու ամենայնիս բուսական ժամանակ է հարկաւոր գործը վերջացնելու համար:

Կ. Պոլսից „Polit. Corresp.“ լրագրին գրում են հետևեալը: Մուստար-փաշա, որ ներկայ է եղել նախկին բանակցութիւններին յաւանական հաստատարմանը չես, շատ լուս. ծանօթ է հարցի հետ: Առկումը

ի նկատի է առել նրա համոզմունքը, որ յոյն-թիւրքական խնդիրը կարելի է խաղաղ ծանապարհով լուծել: Ասում են, թէ Մուստար-փաշա հաստատեցում էր, որ թեւասլախի յոյն ազգաբնակիչները կապտատարի, երբ յաւանական զօրքերը կը մանեն այդ նահանգը: Յայտնի չէ սուլթանը կողմնորոշ մէջ զիջումներ կան թէ ոչ: Թիւրքերը հաստատեցում են, որ պետութիւններից երկուսը համոզվել են, թէ Ալբանիայի գրութիւնը ի նկատի առնելով անկարելի է կարիստի մէջ որ և է զիջումն անել և այդ հայեցողքը բաժանում է անզլխական զեպայան պ. Գուսին: Քեպեա զեպայանները լուսում են և ոչինչ չեն յայտնում մինչև անզամ իրանց քարտուղարներին, այնու ամենայնիս Բ. Գուսը յայտնի է նրանց առեւած յանձնարարութիւնները և նա հաստատեցում է, որ պետութիւնները կը ստիպեն Յունաստանին Բ. Գուսն առաջարկած փոքր ի շատե յարմարաւոր պայմանները բնզունել: Արեմն այստեղ էլ նոյն երեւակայական գաղափարներն ունեն Եւրոպայի մասին, ինչ որ Ալեքէնքի մէջ: Ալ թիւրքերը և ոչ ոյները չեն հասկանում գործերի խախտան գրութիւնը և այդ խարուսիկ կարծիքները Եւրոպայի քաղաքականութեան մասին գործերի գրութիւնը փաստաւոր են գարծնում: Խաղախան և ֆրանսիական զեպայանները յայտնել են, որ յոյն-թիւրքական պատերազմը առելի հասանական է, քան թէ խաղաղութիւնը: Միս զեպայանները առելի զգոյշ են: Գործերի գրութեան հետ լուս. ծանօթմանաւ համար պէտք է իմանալ, թէ Ալբանիայի մէջ ինչեր են պատահում: Յայտնի է, որ թիւրք սատիճանաւորները ոչինչ նշանակութիւն չունեն Ալբանիայի մէջ և որ երկրի մի մասի մէջ իշխանութիւնը ալբանական միութեան ձեռքին է: Ալեքին յայտնի չէ Բ. Գուսն յարաբերութիւնները միութեան հետ: Մի քանի գաւառների մէջ, որտեղ իշխում է ալբանական միութիւնը, նա արգելում է Բ. Գուսը զիջումները հաւաքել, միւսների մէջ այդ գործը կատարում է առանց արգելքների հանդիպելու: Ալբանական միութիւնը վրեժակ է Բ. Գուսն կողմն անցնել, եթէ սկզբի յոյն-թիւրքական պատերազմը:

Զիւր, սոսց նրան մեծ պարծուր,—գրելու բան ունեն: Գարբիլի պղնձ թանաքանուր, գառի մէջ խրած, միշտ պատրաստ էր: Նրան ման էր անում իր նեւ քարտուղար ոչ միայն իբրև պաշտոյց իր անուն գիտութեան, այլ առաւել որ պիտ նշան այն բարեւ պաշտութի, որ նա պարտւ էր պարտաւում: Նա ունէր նիշա այն թանաքանանների մեծ ու նանուսթիւնը, որ մինչև այսօր գոյծ են անում կրգումը և վանի կողմերի նաշերը: Նրա երկայն, խաղաղակամ փոքր մէջ կային կեղծեան զբիւնը, գրաւատ և փոքրիկ պղնձ զգու մէջը չուր անելու համար: Այդ թանաքանուր, որ զուց կերպորդն էր անդրջ Մրջիթի մէջ, մեծ պարծուր ընծայ էր սոսցել մի սեղոյց և իր կողմից ընծայել էր քարտուղարին: Արտիկան ամբաների ընթացում կարել էր պատահում մի բան գրել, այդ պատահումով Գարբիլի թանաքանուր միշտ ցտեմք էր լինում: Այդ հանգամանքը բոլորին ծանօթ լինելով, քամարի խոյթ մայրը, սոսանց խնդրելու, վեր կացաւ և մի անունով չուր բերել, որ նա անէ թանաքանուրի մէջ: Գէն այդ գործողութեան համար, թանաքանուր խաղաղակի մէջ փոքրիկ գգաւ կար, բայց Գարբիլի գործը առելի նշանցնելու համար ձեռքը կրկնել չրի անանի մէջ և բանց թանաքանուրի վրա, թրջված մտակրից չուրը սկսեց կաթկաթել նրա մէջ: Ամուսնակ թրջված ձեռքը սրեց իր փարսլայի փէշով: Թանաքանուր կարճ և պատրաստ էր: Թուս էր կեղծեան զբիւնից մէկի բխցած մայրը

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Կ. Պոլսից Վիեննայի „Polit. Corresp.“ լրագրին մարտի 14-ից գրում են: Ալբանի մի քանի զեպայաններին նրանց է արգում, ինչպէս լուսում է, Թիւրքիայի ուշադրութիւնը գարծնել Հայաստանի անանելի գրութեան վրա և չի չեցնել Բ. Գուսը իր յանախ կրկնված խոստանները այդ նահանգի բարենորոգումների մասին: Հայոց պատրիարք Ներսէսը նարկաւոր նաժարեց զիմել մեծ փոքր Մայից-փաշային պաշտական խնդրութով, որի մէջ ցոյց տաւով այն անթիւ անարգութիւնների վրա, որոնց ենթարկում է Թիւրքիային միշտ նաւատարմ եզան նայոց ազգը: Նա խնդրում է որ այդ անթիւութիւնները իր շատով միջոցներ գործ գրին: Միութիւնների զեպայան նախագիծը պատասխանեց, որ Հայաստանին վերաբերեալ զիջուար զանգամաներն շատով բաւականութիւն կը արգի: Հայոց պատրիարքը ինչպէս երևում է այդ պատասխանով այնքան գոր չէ երևում է այդ պատահումով նա մի նոր խնդիր է կարծում: Առկումն անունով, որի մէջ մանրամասն նրկարարելով նայոց ազգի անթիւութեւր գրգռութիւնը, իր անդրջ յարգ զնում է Առկումն արգարապատութեան վրա:

—Լրագրիները հաղորդում են, որ իշխանացիները շատ յուզում ինչպիսի անզլխական կառավարութեան զեմ, ինչպէս լուսում է, գիտատարութիւն անկին նայեցնել պարզամտոր անդրջ ինութիւնը, շրմանցված է նախապես ինութեան ներքնայողները: Նորերուն գտան մի քանի պող զտաղ լորդ-մէրի բնակարանի ներքնայողները:

—Մասիսի մէջ կարգում ենք: „Հարկիցաթ“ լրագրին ինչպիսի այն զոյցը, թէ ալբանիանց զեպայաններն նրանց սոսցած են յաստիկայ բանակցութեան ընթացքին մէջ Հայկական խնդրին վրա այ բանակցելու, կրտ թէ այս իրողութիւնը մեծ յուզումը պատահում է Հայաստանի մէջ: „Հարկիցաթ“ խրատ կուսոց նայոց թէ իրենց փրկութիւնն ստար միջանառութեան մէջ չը փնտեն, այլ կայսերական կառավարութեան ներքև իրենց ունեցած կացութեանն զու ինքին: „Հարկիցաթ“ կեղծարարցն ընելով որ կրտ միջանառութիւնը լուս. բան մը լինէր, կրկնատու ներկայ ցուայի փնտկին մէջ չըր գտնուէր:

—Լրագրիները հաղորդում են, որ այս տարփայ յոյնիս անթիւ գտնարկելու է Լանդումով միջազգային յեղափոխական կոնգրէս:

Խ Ա Ռ Ն Լ ՈՒՐ Ե Ր

Մարագրուրդի բողոքական պատարները խնդիր են ներկայացրել բէթոտապից քաղաքական անանութեան պարտադիր օրէնք պահանջութեան համար, որ թիւրքիս յետազնները և պիտիտաները ցանկանում են վերցնել: Ի մէջ այլոց խնդիրը ներկայացնողները ցոյց են տալիս պարտադիր քաղաքական անանութեան այն լուս. նեանքները նաւարակութեան բարոյականութեան վրա, որ ունեցել է այդ օրէնքը: Էլզաս-Լոթարինգիայում:

Գերմանիայի կանցլերի օրգու.—Հերրարտ Բիւմարի փախուտաւոր իր զեղեցիկութեամբ յայտնի, որի երբ այդ ալիտաութիւնն էլ վերջացաւ, քարտուղարը մի անունին նպարտութեամբ գարծաւ զեպի ստեանը, սակով:

—Լիւնայ թուղթ սուկեց, որ գրեմ:

Այդ ամենագոտար խնդիրն էր: Թղթի մասին զեա ոչ ոք չէր մտածել: Անդրջ պաշտում ման եկան, ամեն տեղ որոնեցին, ոչ մի պատաս թուղթ չը գտան: Յետոյ ուղարկեցին փոքրը, այնտեղ էլ չը գտնվեաւ: Բայց փանուայրը այնքան մտախնայ էր, որ մեծ պարծութի մարդուն ձեռնուսայն յեա չը գարծեց, նա կրտեց մի նին զըլաղիլը զրթի կազմից մի թիւթ մազազմի և ուղարկեց:

Լրովարտանների գրելու մեր Գարբիլի (այս մերի նանս անդիր գրեւր, նարկաւոր էր միայն նարցնել անունը, նոր անունը, մնացածը նրան յայտնի էր: Պատանի Գուսին կանչել սուին նոր անունը նարցնելու համար: Այժմ լուսոված, նարցնված, զարգրված Գուսիթը այլ ևս պարկայ նախի Գուսիթը չէր: Նա իր նոր նայուտար մէջ երևում էր մի փայելուստակ, չնորնալի պատանի, որ խելոյն իր վրա գարծեց բոլոր ուշադրութիւնը:

—Գրիտաս փրայ, այդ ազան ննց մարցնելով է թուսոց լինելու համար, զոչեց Արշիւէ ծախարարելով:

Արշիւէ ենթադրութիւնը սխալ չէր: Գուսիթը խախտելու աղետական մարդուց էր, թէն ինքը չը գրեւր այդ, նա առնակից էր Ալանեաց կրկ Բրեւեանների նեա, բայց նրա նայրը աղքատանւով, նաւարակ զիզանների կարգն էր ընկել:

Իշխանութի կարգաւորմանը նեա, մեծ աղմուկ է անել: Թիւրքիանում Իշխանուս մարդը, որը Պոստախայի պաշտոնի անզամ է, խնդիր է ներկայացրել ազաւարգան ստանալու համար: Հերրարտ Բիւմարի չը նայելով իր նոր անանանանութեան, գիտատարութիւն անի պատկելի փախցած զեղեցիկուս նեա:

Թիւրքիսի նոր սպանդանոցի սեպուսթիւնը նեապատարմով սուսոց սեպուսթի խոզերի մարց, զրտեց է այդ տեղ մէջ տը ի ի ն անուանած փոքրիկ կենդանիներ: Այդ կենդանիները մարթան խոզի մար մէջ զեա կենդանի շարժելու են և զել: Գերմանիայում մեծ զգուսթիւնիս են գործ գրվում, որ այն անստանի մարց, որի մէջ գտնվում են սրիփին, չը ծախի: Այսպէսպէս ներում խոզերի մարց նեապատարմով է միլիտուկուով, սրիփինով փարակված կենդանու մարց զէն է զգվում, իսկ մտափանտու կամ կենդանու սրիփը այն մարց գիւրը փնարվում է քաղաքից: Եթէ այդ փոքրիկ կենդանի սրիփինները կերակուրի նեա մարցու մարցին մանեն, այլ ևս փրկութիւն չը կայ մարցու համար: Մարց փարակելով այդ սրիփիններով ստատիկ սանջարներն մէջ մեանում է:

Այժմ փարիզի սարցներում մի նկարիչ, կամ սակի լուս է առել ձեռնածու: Սան-Կարլոս անուսով, նաւարակութեան առաջ ստա բազում վերջոցնում է նիթանկար մի մարց կերպուսութեամբ և լայնութեամբ, իսկ շորս բազում նեարում է պատերի մատիտով մէկ թիւթ թղթի մեծութեամբ: „Հիլդբրայի“ խորագրութեան մէջ նա նկարեց նոյն ժամանակակիցում մի անստան մատիտով և լայնութեամբ, իսկ նկարչուս խաղաղի է Միլանո քաղաքից, իսկ նկարութեան արտեստար նա սովորել է Վիեննայի սկազնիայում:

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՆԿԵՐՈՒԹԵՆԻՑ

Ս. ՊԵՏԵՐՈՒՄԿ, 16 մարտի կրկ կաւարպեցաւ ի Տէր Հանգուցեալ կայսրի թաղման հանդէսը: Այդ օրը անդրջ Ռուսաստանի մէջ հոգեհանգիստ էր կատարվում: Ամեն տեղ ցաւ և սրբ էր տիրում: Պայատական սուգը մի տարի կը լինի Բուսիական իշխանութիւնը թաղաւորութիւն յայտնված:

Ս. ՊԵՏԵՐՈՒՄԿ, 16 մարտի: Պետական բանկի 5% տոմսակը առաջին շրջանի արժէ 96 ռ. 12 կ., երկրորդ 92 ռ. 87 կ., երրորդ 93 ռ. 50 կ., չորրորդ 93 ռ. 12 կ., ներքին 5% առաջին փոխառութեան տոմսակը արժէ 224 ռ. 75 կ., երկրորդ 217 ռ. 50 կ., արեւելեան առաջին փոխառութեան տոմսակը արժէ 93 ռ. 23 կ., երկրորդ 92 ռ. 12 կ., երրորդ 92 ռ. 24 կ., ոսկի 7 ռ. 95 կ.: Ռուսալ 1 լուսը Լանդոնի վրա արժէ 24,87 պէնս, աուսոց 100 ռ. փարիզի վրա արժէ 262 ֆրանկ:

Խմբագիր—Կատարակող ԳԲԿՈՐ ԱՐՄԻՐՆԻ

Հիւանդի միայն ասանն էր ցուում և մտար մի կողմի փոքր ինչ ուսած էր: Գարբիլի մի այնպիսի գործար զիւր պիտի գրել, որը կայեւով մտար վրա, նաւ ուսուցքը սխալ խոսքան վեր, նաւ էլ ասանի ցար պիտի կարգեր:

Երբ Գարբիլի լսեց, որ իրան պալատում կանչում են, վերկացաւ, ստանարիւրը սակով:

—Վերկայան գիրը կը բերեմ, ցուց անենմ, բայց ստանիւս: Նաւ նա պիտի պատրաստ ունենան, մինչև չը ստանում չեմ տայ, առանց զրանց չի լինի: Նա ուշադրութեամբ շարժեց գիտութեան լուսում, և նիտակով, որ միջին նիտակը բոլորովին պատուով է, զուրս եկաւ զիւրացու խոսքից և սկսեց զիւրի զեպի պալատը:

Գարբիլի յայտնվելը պալատում շարժեց քննահամար միտու:

—Էթ զըրգում է Գարբիլի, նիտանց Արշիւէ: Նրան նեապից սեպանելով:

—Եթ այդ նարիկը չունենար, նրա նաւը ոչ Վրաստանում չէր գտնվի, սոսց մեծ պարծուր.—անթիւսը մայի շաբ գիտութիւն անի: Ինչ տակ, որ նա չէ կարգացել, սարգուս, Վրաստանի միջին անզամ (Ալիփիս արգաւտանի), քանի որ առաջ մի նանակ էի սոսցել Արխաղիթի, փանքի բոլոր փոքրագոյններին կանչել ստի, բոլորն էլ էին նանս կանգնեցին, մուսային, ոչ մէկ կարգու չը կարգացաւ: ձեց որ Գարբիլի առեց ձեռքը, չրի պիտ փոքրից: Գարբիլի զուսի սուկեց, և որպէս փայել էր գրաւոր քարտուղարին, բարձրացաւ, նստեց ստիտի վրա:

—Ալ, Գարբիլի, զրիւզ սե թանաքանուց քո:

Պարտուղարը մազազմի թիւթը զրեց մի կտոր ստիտակի վրա, և ստիտակը զնելով իր մնելի վրա, այսպիսով կազմեցաւ նրա գրասեղանը: Սկսեց գրել: Արքան և փարժ էր նա զըրելու մէջ, այսուամենայնիս, մի քանի ժամ տեւեց, մինչև աւարտեց իր գործը: Երբ բոլորովին պատրաստ էր, սկսեց կարգու, մի և նոյն ժայնով, մի և նոյն կեղծակով, որպէս կարգում էր նա եկեղեցում Աւետարանը: Յետոյ մազազմի թիւթը իր թանաքանուրի նեա զրեց մեծ պարտի սակն: Մուսով էր կրեւել նրան: Մեծ պարտը մաւր թախտից թանաքանուրի մէջ, նրանով մրտեց իր մեծ, քառանկիւրի կնիքը, որ մի թելով միշտ կարի սուսած ունէր գառից, և կրեց իր փոքրատակի նակտար: Նրանից յետոյ ինքը քարտուղարը, Արշիւէ, Լանդո, Զարարտ և Ալեքսի թուսոցի արգիները,—Վրաստանի այդ նինց առաջնակարգ սխալական մարցիլը,—փակեալ իշխանական նրովարտակը իրանց կնիքներով:

—Ալ, զուսկու, սոսց մեծ պարծուր, ցաւանւով զեպի պատանին և մազազմի թիւթը մեկնելով նրան.—բարով փայելու:

Գարբիլի մտեցաւ, չարեց մեծ պարտի սակն, և նրա նայուտարի գրաւոր նանարակով, ընդունեց նրովարտակը:

(Ալ շարժանակիւ)